

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEČ« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrto leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravištvu.

Sodba v Gneznju.

«Gorje tedaj nad vami,
kadar na vas naš rod razjarjen plane!
To kakor v nas sedaj neveste, žene
ter matere in starci plačevito
kriče, zaman lomeč z rokama k bogom,
tako vreščali bodete vi, Nemci,
tedaj, zaman, zaman lomeč z rokama!
Nebo ostane tudi vam gluho
na veke, vekom veke . . .»

Tugomer.

Ko je pred več kot sto leti razpadlo nekdanje tako mogočno poljsko kraljestvo vsled nagnenja do strankarstva in pomanjkanja čuta do celokupnosti, ki je prirojeno Slovanom, napravili so sosede iz tega kraljestva tri kose. Delile so plen velesile: Avstrija, Rusija in Prusija. Tisti del Poljakov, ki je prišel pod Avstrijo, se nima pritoževati. Poljaki v Galiciji imajo danes popolno avtonomijo, so nekaka država v državi in razun Nemcev v Avstriji najvplivnejši in najdražji narod.

Drugače pa se godi njihovim krvnim bratom, ki so prišli pod rusko in prusko žezlo. Obe ti dve državi delata na to, zadušiti poljski element in asimilirati podjarmljence vladajoči narodnosti. Posebno kruto nastopa pruska vlada, kar ni čudno, ker je zgodovinska resnica, da je Prusom prirojena izvanredna ošabnost, brezobzirnost in krutost. Vsa državna moč se porablja, da bi se ponemčili Poljaki na Poznańskem. V tem smislu delujeta vojaška in civilna uprava, justica in šola. Pokojni Bismarck si je dal v to svrhu votirati od državnega zbora berlinskega neštete milijone. Ta denar se je porabljal v nakupovanje posestev, ki so bila v poljskih rokah, porabljal pa se je tudi v to, da so se vzgajali poljski janičarji v vseh strokah uprave, posebno tudi med učiteljstvom.

Ne kaže pa, da bi imela ta akcija dosedaj posebnih uspehov. Vendar slučaj, ki se je zgodil v Vrešenu in na kojega je svet opozorila sodba v Gneznju, je tak, da spominja na krutost ob času uničevanja polabskih Slovanov. V Vrešnu se je prepovedalo katehetu poučevati krščanski nauk v materinem jeziku. Dobil se je poljski janičar, ki je imel nalog poučevati krščanski nauk v

nemškem jeziku. A tu so uprizorili mali Poljaki obstrukcijo na ta način, da na nemška vprašanja niso dali nikakega odgovora. Vlada je poslala v šolo nadzornika in zaukazala »Massenzüchtigung«. V navzočnosti nadzornika tepel je učitelj poljske otroke s palico po rokah tako, da so roke krvavele in otekale. Vsled krika in joka trpinčenih otrok so prihiteli na pomoč matere, očetje in bratje ubogih mučnikov in, ker trpinčenje ni ponehalo, vdrla je truma 8 do 14 ljudi pod vodstvom perice Piasecke in nekega 17letnega mladeniča siloma v šolo in oprostila otroke.

Po izrecni izjavi učiteljstva se je izvršila ta kanibalska kazen, ki bi morala na noge spraviti celo vsa društva proti trpinčenju živali — na vladni ukaz. Vsled tega je jasno, da so bili vsi ti ljudje, ki so šli rešiti kričeče otroke, v silobranu, ker bi bili zaman zahtevali od državne oblasti, naj reši otroke iz tega mučnega položaja. Ali mogočna pruska vlada je smatrala ta korak perice Piasecke za punt, za napad na državno avtoriteto. In še so sodniki v Berlinu, oziroma tudi v Gneznju in ti so obsodili Piasecko na dveipolletno ječo in več »sokrivcev« na eno in dveletno ječo. Ko se je objavila ta sodba, šel je bolesten čut po celi izobraženi Evropi. Zasebniki in mestne skupine so votirale znatne svote za rodbine obsojencev in mogoče je, da bo ta nezaslišana krutost imela nekaj vpliva celo na tok naše zunanje politike.

Naj se ne ugovarja, da je to pruska notranja zadeva, ki nikogar ne briga, — nikdar ne; ampak to je krutost, ki nam kaže tako podivjanost uprave, da pritise sramotni pečat na čelo vsakemu civilizovanemu narodu.

Nihče ne more odrekati germanskemu plemenu izvanrednih čednosti, kakor delavnost, treznost in vstrajnost, ali popolnoma nedostaja mu blagega mišljenja in čuvstvovanja. In zaradi tega se ne smemo čuditi, da se Nemcev marsikod po svetu boje — a ljubijo jih nikjer in nikdar.

Odkar je zatislil oči stari Viljem in se je izbilo iz rok vladno krmilo Bismarcku, opazamo v vsi nemški upravi neko vihravost. In ker je ljudstvu prirojena neka odurnost in preširnost, dobi vsako novo podjetje obliko, ki ni v čast nemškemu imenu.

Ker se nemško pleme izvanredno hitro množi, postalo mu je domače ozemlje premajhno.

Šli so v Afriko in tam zamorcem na tak način ubijali nemško kulturo v glave, da je morala nemška vlada svoje lastne uradnike posajati na zatožno klop.

Ko so se lani začele homatije v Kini, mislila je pruska samozavest, da bo ugonobila vso rumeno raso, kot se pojé artičoka. Ali po raznih bitkah in neizmernih žrtvah se je izkazalo, da se je vse podjetje ponesrečilo, med tem pa so prihajala v Evropo »hunska pisma«, v katerih so pruski vojaki sami poročali, da počenjajo tam take grozovitosti, da se je listom prepovedovalo razširjevati ta pisma.

In sedaj gnezenska zadeva. Na eni strani tak ponos, tako nadčloveštvo, ki hoče klatiti zvezde z neba, podjarmiti Afriko in Kino, na drugi strani pa strah, da ne omaja državne avtoritete poljska perica Piasecka in sedemnajstleten mladenič, ki gresta v šolo oprostiti kričeče otroke, katere tepeta na višji ukaz učitelj in nadžornik. Rekli smo, da je Bismark sam organiziral germanizatorično akcijo na Poznanskem. Ali vendar menimo, da bi tak škandal, kot je gnezenska sodba, pod njegovo vlado ne bil mogoč, ker je to zelo nepolitičen čin.

Tako postopanje mora uničiti v narodovi masi vsak čut za državno celokupnost, mora širiti in vglobiti tisto brezupno stanje narodovega mišljenja, ki je za resne položaje zelo nevarno. Poljakov je na Poznanskem še dandanes po več ko stoletnem najbolj brezobzirnem germaniziranju okoli treh milijonov. Zgodovinska zarez v Vogezih je še vedno odprta in zelo kratkovidna je vlada, ki v takem položaju ne vidi, da je svet okrogel in se vrti, da božji mlini meljejo sicer počasi — a sigurno.

Znamenit shod za jugoslovansko vseučilišče.

Izvirno poročilo.

V Ljubljani, 1. decembra.

Minulo nedeljo se je tu vršil v prostorni dvorani »Mestnega doma«, v katero gre okrog 1500 ljudi velikansk manifestacijski shod, katerega je priredilo zavedno ljubljansko meščanstvo v svrhu ustanovitve vseučilišča v Ljubljani. Zapazili smo na tem shodu tudi nekaj Gorenjcev. Marsikdo se ni več mogel preriti v dvorano, ker je bila taista nabito polna, na galeriji pa se je zbral cyet narodnega ženstva ljubljanskega. Shoda so se med drugimi udeležili tudi vsi trije narodno-napredni državni poslanci kranjski dr. Fer-

jancič, Plantan in dr. Tavčar, deželni poslanci: Pirc, Grasselli, Hribar, Arko, Kušar in Zupančič ter nebroj drugih visokih dostojanstvenikov.

Po kratkem nagovoru gospoda sklicatelja primarija dr. Vinka Gregorčiča prevzame predsedništvo današnjega shoda gospod župan Iv. Hribar, ki se najprej zahvali za izvolitev in povdarja, da ta dvorana ni še nikdar služila plemenitejšemu namenu, kakor je baš današnji. Če bomo složni dosledno in neustrašeno za branjevali obstoječe ovire, bomo gotovo dosegli svoj namen.

Kot prvi govornik nastopi gospod dr. Karol Triller, ki izraža svoje veselje, da vidi zbrane v složni misli in ideji zastopnike in pristaše vseh slovenskih političnih strank v tem trenutku, ko stojimo rama ob rami reprezentantje vseh socijalnih slojev našega naroda za uresničenje velike, resne ideje: Ven z ljubljansko univerzo! Govornik potem opisuje zgodovino ideje slovenskega vseučilišča in pravi, da je slovenska skromnost in ponižnost postala žalibog že prislovična, a tako daleč pa vendarle ne sega, da bi pustila brez boja in odpora na večne čase pokopati najlepše ideale naroda. Ta nevarnost pa je postala v tistem hipu, ko je vlada takorekoč obljubila Italijanom izključno italijansko vseučilišče v Trstu. Na avstrijskem jugu je namreč po mnenju vlade prostor samo še za eno vseučilišče in to mora biti vsled tega urejeno tako, da bo pristopno in pravično v prvi vrsti nam Slovincem, ki tyorimo tu na jugu tostranske polovice najmočnejše pleme, zatoorej morajo biti prvemu južnoavstrijskemu vseučilišču vrata na stežaj odprta. Gospod doktor potem pojasni pogled v bodočnost tržaškega vseučilišča, ki za nas nikakor ni nadepoln, ker bi se že ob otvoritvi tistega pela slovenski vseučiliščni vedi smrtna pesem. Prvo južnoavstrijsko vseučilišče mora tedaj stati v beli Ljubljani, središču slovenskega naroda. Naš narod je pravičen in kakor se bosta na tem vseučilišču posestrili v prvi vrsti slovenska in hrvatska veda, tako tudi jezikom drugih sosedov ne bomo branili pristopa na tisto. Ničevno je očitjanje, da smo kulturno zakasneli, da nimamo srednjih šol i. t. d. In kdo je temu kriv? Mar ne tisti, ki nam kaj takega predbacivajo. Taki ugovori morajo posiliti v obraz vsakemu poštemu človeku rdečico sramu. Zaupajmo torej v naš kulturni in narodni poklic, verujmo v bodočnost našega naroda, in prišel bo dan, ko se bo sklonil tudi nad ta ubogi narod genij človeštva ter ga dvignil iz prahu, kličeč mu: Vstani in hodi, tvoja vera v samega sebe ti je pomagala!

Govornik predlaga naslednjo resolucijo: »Današnji veliki shod izjavlja, da je ustanovitev vseučilišča v Ljubljani nujno potrebna v interesu kulturnega in gospodarskega napredovanja ne le slovenskega naroda, ampak

PODLISTEK.

Ob smrti.

Slika. Spisal Branimir.

Mlada mati je pritisnila drobno prvorojenko na ljubeče prsi. Kako željno je pričakovala tega trenutka in kako se ga je tudi bala.

Njen mož je bil med tem po važnih kupčijskih opravkih odsoten. Ni mu hotela naznaniti vesele novice, ker se je bala, da bi ga preveč ne iznenadila. — Težko ga je pričakovala, ker je nekoliko zbolela.

Bolezen se je hujšala in konečno se vendar odloči, da mu brzojavi: »Dragi, pridi! Jaz sem bolna!« Komaj odpošlje brzojav, že prejme od njega: »Srečno se je izteklo, vračam se k Tebi!

Mlada mamica je ležala v nezavesti, ko prispe domov. Ko čuje od poslov, da je dobil hčerko, hiti z razprostrtimi rokami k ženi, toda kako se začudi, ko zagleda poleg nje brlečo svečo, in ona ne dvigne desnice, da mu jo poda v srčni pozdrav. Tužen ji poljublja upala lica in blede ustne! Še enkrat pogleda, milo se nasmehne,

krčevito objame v smrtnem boju njegovo glavo in z vzklikom: »Anton, reši me!« že umira.

Obnemogel se zgrudi poleg nje, ženice pa molijo: »Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike zdaj in ob smrtni uri!« —

Sveča trepeče, nesrečni mož pa ihti. Navzoči ga opozore na speče dete, on pa še bolj ihti v svoji brezupnosti. — Sosedje prihite, da položijo mrliča na mrtvaški oder. Tudi on se spomni svojih dolžnosti. Treba je oskrbeti marsikaj: naročiti mrtvaške liste, zvonenje, pogreb, naznaniti znancem in sorodstvu tužno vest. V delu in skrbi utopljen pozabi mrtvo ženo in izkuša ustreči le nepotrebnim svetovnim zahtevam. Razpošilja mrtvaške liste in sprejema sožalne liste in brzojavke z nekako ravnodušnostjo, kakor bi se ne bilo ničesar zgodilo. V srcu pa čuti, da je danes izgubil nekaj in da se samo okrog njega suče ves svet. — Od časa do časa se spomni mrtve; toda misel, da treba ustreči ljudskim zahtevam, zamori v njem čut žalosti. — Zbero se pogrebci, duhovniki pridejo in molijo ravnodušno, kakor bi opravljali nekaj vsakdanjega, navadnega. Sorodniki in

tudi v interesu avstrijskega juga sploh in se enoglasno obrača do visoke vlade, naj čim prej izpolni tozadevno, že nešteto krat utemeljeno željo, za katero se hoče ves narod potegovati dosledno in neustrašeno, dokler se ne uresniči.»

O gospodarskem pomenu vseučilišča v Ljubljani je govoril gospod dr. Vinko Gregorič. Čestokrat se čuje, da služi vseučilišče le takojmenovanim privilegiranim stanovom, širša narodova masa pa gleda le od strani, ker nima za to potrebnih gmotnih sredstev. Toda stališča, katero zavzemamo pri vseučiliščni zahtevi kot narodni zahtevi, ne smemo zamenjati z gmotnimi potrebami naroda. Vsak narod potrebuje izobrazbo, ako hoče tekmovali v svetovni konkurenci. Zatorej je treba dati narodu potrebnih raznovrstnih šol, v prvi vrsti višjih izobraževališč. Južni del Avstrije je glede teh izobraževališč popolnoma zapuščen. Zadnja postojanka je Gradec. Stariši morajo svoje sinove pošiljati v tuje kraje, kar je ponavadi zvezano z velikimi gmotnimi žrtvami. Na ta način je tedaj višja izobrazba popolnoma zaprta širšim slojem naroda. Tudi se naša mladina čestokrat izgubi v valovih velikomestnega življenja, bodisi vsled pomanjkanja potrebnih sredstev, bodisi vsled drugih vzrokov. Če se v letih, ko je mladeniško srce najbolj pristopno vsakršnemu vplivu, ne odtuji svojemu narodu, ostane mu yendar nekaka mlačnost v njegovem bodočem delovanju. Govornik opisuje potem dijaško življenje v večjih mestih, ki se navadno koncentruje vedno le v dijaških krogih. Povsem drugače je dijaško življenje v manjših mestih, kjer pride dijak tudi v kako drugo družbo. Najboljši dokaz so nam mala vseučiliška mesta na Nemškem, ki popolnoma zadostujejo svojemu namenu. Posebno za Ljubljano je vseučiliško vprašanje življenjskega pomena. Vsakdo se še spominja groznih potresnih dni leta 1895., ki so zlasti Ljubljani prizadeli skelečnih ran. Zatorej potrebuje pomoči in novih virov, da se zopet opomore. Označene pogoje moremo dobiti, ako smo vsi edini, kakor je bil edin deželni zbor kranjski, ki je v to svrhu votiral 500.000 kron. Kdor bo podiral, kar bi zidali drugi, naj izgine iz našega javnega življenja.

Med posameznimi govori so se iz cesar Fran Josipovega trga opetovano slišali mogočni klici iz sto in sto grl: «Ven z univerzo!», mnogoštevilno občinstvo, zlasti dijaki, ki so se zbrali ondi, pa so prepevali narodne pesmi.

Kot tretji govornik nastopi g. dr. Kokaalj, ki obširno pojasni z zgodovinskega stališča, da smo že dvakrat, oziroma trikrat imeli nekako univerzo, in ravnotoliko krat so nam jo tudi odvzeli. Leta 1703 so se pričela pravoslavna predavanja, ki so zopet prenehala za celo stoletje. Leta 1787 so deželni stanovi kranjski zahtevali osnovo modroslovne fakultete v Ljubljani, ki je pa žalibog ostala le na papirju. Od leta 1810 do 1813 smo imeli v Ljubljani prvič popolno univerzo, ki je izborna uspevala. Po odhodu Francozov je izginila tudi ljubljan-

znanci pa tiho govore med seboj, hvalijo in kritikujejo to in ono, izražajo sožalje nesrečnemu možu, a na njihovih obrazih ni videti žalosti in sožalja. Šele, ko zadone udarci kladiva ob črno, z zlatom obrobjeno krsto, tedaj hiti, da pritisne poslednji poljub na njene brezčutne ustne. Toda prepozno, že jo pokriva črni leseni zastor. Divja boleost se ga poloti. Divje se ozre po okoli stoječih, a na nobenem obrazu ni videti sočutja in žalosti. Ironične poteze ustnic pričajo, da jim je malo mar, kaj se godi v njihovem obližju.

Nesrečni mož! Samo za to, da si ustregel ljudskim željam, da bi zadovoljil radovednosti nekaterih lažiprijateljev, zamudil si zadnji sveti poljub! V podvojeni boleosti se zgrudi na stol.

Med tem pa odneso brezsrčni ljudje njo... V njegovi odsotnosti jo polože k večnemu počitku.

Domov grede pa se šalijo in ugibljejo, katera bi bila najpripravnejša zanj.

ska popolna univerza. Leto 1848 je prineslo Ljubljani vnovič popolno univerzo, ki je trajala samo eno leto. Leta 1868 je deželni zbor kranjski po viharini debati sklenil, naj se osnuje akademija za slovenska pravoslavna predavanja. Tudi iz te moke ni bilo kruha. Storilo se je pač še nekaj sklepov glede univerze, oziroma predavanj, kakor sklep deželnega zbora kranjskega leta 1890 in potem važni sklep istega zbora leta 1898, da hoče prispevati k ustanovitvi vseučilišča pol milijona kron, in sklep mestne občine ljubljanske, ki se je pridružila z enako požrtvovalnostjo sklepu deželnega zbora kranjskega, a še danes je ostalo vprašanje, ki se ne da več odstaviti z dnevnega reda toliko časa, dokler ne dobimo univerze. V to pomozi Bog in odločni poslanci!

Gospod Alojzij Lavrenčič je vprašal, česa ima trgovec iskati na tem zborovanju. To vprašanje razloži v odgovoru, iz katerega posnamemo le glavne misli: Stara resnica je, da sta trgovina in kultura že od nekdaj tesno spojeni. Že stari Macedonci, Rimljani in Grki so imeli za trgovce nekake visoke šole. V Italiji so imeli univerze že v 10., 11., in 12. stoletju. Povsod tod je cvela trgovina. Portugalci, Španci in Angleži so v trgovini napredovali šele tedaj, ko so dobili dovolj duševne življenske moči. «Vštric izpod gore zelene, izvirata studenca dva...», toda zvesta si brata ostaneta skozi življenja polje naša dva vrelca: «trgovina in omika». — Govornik potem pravi, da je angleški jezik, ideal trgovinskega jezika, potreboval nič manj, kakor 15 stoletij, da je postal to, kar je danes. Tudi nemščina je dobila šele v 16., 17. in 18. stoletju v lastni domovini domovinsko pravico. In slovenščino, ki čepi v kotu našega ubogega kmeta, posadimo na vseučiliško stolico, da bo od tam obiskala kot bogata gospa tudi nas uboge trgovce. Ljubljana, duševno naše središče, postani naše duševno oko!

Gospod Linhart je v imenu socijalnodemokratskih organiziranih delavcev izjavil, da bodo glasovali za resolucijo. Seveda zahteva pravo neodvisno vseučilišče, ki bo stalo na podlagi popolne svobode znanosti in kjer naj bo sploh popolnoma brezplačen pouk.

Tudi krščanski socijalisti so se izrekli po g. Gostinčarju za vseučilišče.

Zapisnikar g. štud. jur. Šega prečita na to došle brzojavke. Vseh skupaj jih je došlo 136. Župan Hribar pa da potem na glasovanje predlagano resolucijo, ki je bila soglasno in z navduševjem sprejeta, in h sklepu omenja še, da so Čehi in tudi Poljaki pripravljeni podpirati prizadevanje glede vseučilišča ter da je že skoro polovica dalmatinskih občin poslala prošnje na Dunaj, na kar zaključijo ta impozantni shod.

Udeležniki shoda so se razšli mirno in dostojno ter odhajajočim prvoboriteljem, zlasti državnemu poslancu dr. Iv. Tavčarju priredili presrečne ovacije.

V Kranju, 7. decembra.

Iz državnega zbora. Vlada je predložila trimesečni budgetni provizorij. — Pravosodni minister je predložil nekaj načrtov o službenih pogodbah trgovinskih učencev.

O položaju se širijo zadnje dni kaj čudne vesti. Vlada pri vsaki priliki grozi, da razpusti parlament, ako zbornica ne odkaže trimesečnega proračunskega provizorija brez razprave odseku. Vsenemci umaknejo predlog glede Burov, ker se boje ostrega odgovora Poljakov radi dogodkov v Gneznju.

Gospodska zbornica se je bavila z izpremembami in dostavki obrtnega zakona, z gospodarskimi, kmetovalskimi in obrtniškimi velepodjetji in zakonom proti revščini.

Za slovensko vseučilišče so se minulo nedeljo vršili shodi v Ljubljani, Trstu, kjer so odločno zahtevali tudi slovenske ljudske in srednje šole, in v Pragi.

O novem carinskem tarifu se razpravlja v nemškem državnem zboru. Vlada se zagovarja na vse možne načine.

Na Tirolskem je voljenih v kmetskih občinah 12 klerikalnih in 10 krščanskosocijalnih Nemcev, 2 narodnoliberalna in 10 narodnokonservativnih Italijanov.

Francoska zbornica je sprejela važen zakon, ki določa, da ima vojaško sodišče opraviti izključne le z vojaškimi zadevami.

Burski odposlanci izjavljajo, da Buri ne vsprejmejo avtonomije pod angleško kontrolo. Z orožjem in živili so tako preskrbljeni, da lahko še pet let nadaljujejo vojno.

V Kolumbiji (Amerika) so bili ustaši pobiti od vladnih čet in zato so se morali udati. S tem je državljanska vojna v Kolumbiji končana.

Dopisi.

Iz Kranja. Cenjeni g. urednik! Oprostite, ako Vas s svojim dopisom nekoliko prehitim. Prepričan sem namreč, da bi na ta dopis iz Kranja v zadnjem «Slovenskem Listu» glede vodovodnega vprašanja v našem mestu preskrbeli sami dobro zasoljen odgovor in zavrnil na primeren način te vedno se ponavljajoče neslanosti. Priznam, da je težko resno odgovarjati na smešna izzivanja v «Slovenskem Listu», zlasti ker se je vsa tvarina že neštokrat obdelala na vse strani. Ker so pa nasprotniki kokriškega vodovoda iznova izvlekli na dan vodovodni projekt pokojne dunajske delniške družbe (takozvani «Pavšlarjev načrt») in so izpeljavo tistega zopet začeli priporočati kot edino mogočo rešitev vodovodnega vprašanja v Kranju, bo mislim dobri stvari le koristilo, ako daste v svojem cenjenem listu prostora nastopnim vrsticam in pokažete Pavšlarjev vodovod še enkrat v pravi luči:

Kakor znano, sta se predložila kranjskemu občinskemu odboru dva vodovodna načrta: že imenovani delniške družbe na Dunaju in generalni načrt prof. Hraskyja za vodovod iz Kokre. Odbor se je odločil za edino umestni korak in izročil je oba načrta izvedencem v presojo. Izvedenci so izrekli, da se Hraskyjev načrt opira na popolnem reelno podlago in so ta projekt prav tonlo priporočali v izvršitev, obratno so pa drugi načrt popolnoma zavrgli. Ker se mi zdi, da so zagovorniki načrta delniške družbe že sami spoznali, kako so se o njem izjavili izvedenci (kajti sicer bi ž njim pač več ne begali nepoučenih krogov), gotovo ne bo škodovalo, ako ponatisnete naslednji izvid in tehnično mnenje izvedencev o «Pavšlarjevem načrtu»:

«Po soglasnem mnenju podpisanih nima ta načrt nikake reelne podlage, na katero bi se opiral, in je že vsled tega za resno tehniško presojo nesposoben. Da načrt nima reelne, ampak le nekako pogojno podlago, sledi iz poročila v točki 2. „Wasserbezugsort“ posebno v odstavku „Selbstredend lässt sich nicht“ do „auftreten können“. Koliko vode je na tem kraju dobili, tega projekt ne pove; tudi ne pove ničesar o njeni kakovosti, kar je pa za današnje vodovode vendar največje važnosti. — Ker nima načrt prave določne podlage, je v istini za resno razmotrivanje nesposoben. Sicer se pa podpisani v vseh drugih točkah ocene tega načrta pridružijo mnenju gosp. prof. Hraskyja ter omenjajo še posebno nevarnost infiltracije, katere je pri tej napravi zaradi bližnje Save in pa zaradi lege vodnjaka pod mestom neizogibna. Vodovod po tem načrtu zvršen bi bil vrhutega s* privatnim podjetjem na skupnem jezu, kateri po dosedanjih izkušnjah ni zgrajen na tak način, da bi mogel dati popolno sigurnost na redno funkcioniranje vodovoda. To okolnost je treba posebno naglašati, ker bi poškodba jezu in s tem prekinenje črpanja vode le za nekaj dni povzročila za mesto Kranj katastrofo, katere pomena se sedaj komaj označiti dá. Po napravi vodovoda opustili se bodo dosednji vodnjaki v mestu, voda istih bode tedaj sčasoma vsled gnjilobe nerabljava, tako da bi bilo mesto za ves čas prekinenja črpanja popolnoma brez pitne vode. Rektificirani troški s 84.000 gld., s katero svoto podpisani soglašajo, bi se v slučaju naprave še enega vodnjaka, kar poročilo omenjene delniške družbe vse izključuje, se znatno povišali, dasiravno bi vprašanje dalo mnogo preglavic, kje naj bi drugi vodnjak stal, eventualno bi bil isti iz privatnopravnih vzrokov neizvršljiv. Pripomniti je še, da bi ta naprava povzročala znatnih letnih režijskih stroškov, ker bi bili svoje stroke popolnoma večši uslužbenci neobhodno potrebni in ker so pri strojnih napravah letni vzdrževalni troški kolikor toliko znatni. Ti režijski troški bi po malem znašali 1200 gld. na leto; seveda se pri tem upošteva le vodovod in ne morebitna naprava za električno razsvetljavo, katere družitev je na tem kraju z ozirom na zelo pičli prostor ne glede na druge v Hraskyja izvidu omenjene okolnosti skrajno otežkočena».

Deželni zdravstveni svet je še strožje obsodil načrt delniške družbe. Naravno, da se je občinski odbor soglasno odločil za vodovod iz Kokre in da je zavrgel «Pavšlarjev načrt» z ozirom na tehtne izjave tehničnih in zdravstvenih izvedencev, ne pa iz gole neutemeljene osebnih mržnje, kakor piše «Slovenski List».

Nasprotniki so tudi sami uvideli, da je nemogoč vodovodni načrt, glasom katerega naj bi se črpala talna voda iz vodnjaka pod mestom. Zato so začeli v zadnjem času v «Slovenskem Listu» zahtevati, da naj se izvrši

«Pavšlarjev vodovod» na ta način, da se izkoplje vodnjak zunaj mesta proti vasi Struževu. Pri tem pa ta gospoda ne pomisli, da bi to zdavnaj ne bil več projekt dunajske delniške družbe, čegar bistvo je črpanje vode iz vodnjaka pod Kranjem, ampak nov projekt, za katerega se dosedaj niso predložili občinskemu odboru nikaki načrti. Prejšnji občinski odbor se je odločil za kokriški vodovod in sedanji nima dosedaj niti najmanjšega povoda, da bi gotovi gospodi na ljubo opustil idejo, za katere izvršitev se je že toliko delalo in sicer delalo z največjim uspehom. Če pa nasprotniki mislijo, da velika večina občinskega odbora v tej zadevi ne hodi prave poti, no dobro, potem naj nastopijo njih virilisti v občinskem odboru z novimi projekti, odnosno s konkretnimi predlogi. Morda bo utemeljevanje tistih bolj prepričevalno, kakor prazno besedičenje v «Slovenskem Listu».

Argument kakor «vodovod po Pavšlarjevem načrtu ima med drugim tudi to prednost, da je lahko izvedljiv in s primeroma malimi troški» ne bo pridobil nikogar, komur je znana izjava izvedencev, ki so popravili proračun na 84.000 gld.! Če bi se kopal vodnjak zunaj mesta in bi se za slučaj povodnji ali kake druge nezgode postavil motor kot gonilna sila, bi troški narasli najmanj na 180.000 kron. Tako dragega vodovoda Kranj ne premore! Kar se tiče dopisnikove bojazni zaradi prekoračenja stroškov pri kokriškem vodovodu in njegove zahteve po tvrdki, ki bi za slučaj primankljaja vložila najmanj 400.000 K (!) kavcije, naj se mož preveč ne razburja, kajti vodovod se bo gradil kot deželno podjetje.

A kaj vse to pomaga! «Ko bodo enkrat premagane vse zapreke, potem pridejo šele vsi oni mlinarji ob Kokri, ki si vode, do katere imajo pravico, ne bodo dali odpeljati» — tako se glasi konečni «Schlager» v «Slovenskem Listu». Začetkoma so upili, da ima Čemšenikarjev študent premalo vode, sedaj naj pa izkorističenje te vode za vodovod kar naenkrat škoduje mlinarjem! No, ti mlinarji ob Kokri, odnosno ta mlinar naj vendar ne kaže tako hude žeje na to vodo. Pri vodopravni razpravi, ki se bo pričela v kratkem, si bo žejo lahko ugasil. Voda iz Čemšenikarjevega študenta se ne bo tako cenila, kakor n. pr. — zgodovinske najdbe v Lajhu!

Iz Škofje Loke. Ni ga že skoro večjega kraja, kjer bi ne bilo vodovodno vprašanje takorekoč na dnevnem redu. Enako pri nas. Stara Loka ima že svoj vodovod, tudi v tukajšnjem uršulinskem samostanu so ga še ne celo pred dvema tednoma slovesno otvorili — in sedaj je izniknilo tudi med našim meščanstvom aktualno vprašanje, tičoč se vodovoda. Vsekakor nam je najpristranejšje pozdravljati velepomembno misel in želeti je samo, da bi se kmalu realizirala. — V ta namen se je vršilo v nedeljo 1. t. m. popoldne v salonu gospe Ane Guselove zborovanje, katero je sklical pripravljalni odbor vodovodnega društva. Zborovanje, katerega se je udeležilo precejšnje število tukajšnjih meščanov, je otvoril predsednik pripravljalnega odbora, gospod Ivan Mali, trgovec in posestnik v Škofji Loki. Z izbranimi besedami je pozdravil navzoče, povdarjal je v svojem govoru važnost vodovoda v gospodarskem, javnem in sanitarnem oziru in izročil slednjič predsedstvo zborovanja tukajšnjemu lekarnarju in posestniku, gospodu Ervinu Burdyhu. Po dokaj živahni debati, v katero sta posegla zlasti gg. Ivan Šubic. c. kr. ravnatelj strokovnih šol v Ljubljani, in Iv. Mali, so bila sprejeta predložena pravila vodovodnega društva. Potem se je vršila volitev ravnatestva. Izvoljeni so bili gg.: načelnikom Ivan Mali, njegovim namestnikom Matej Zigon; odbornikom: Janez Demšar, Anton Homan, Jožef Košir, Gašper Mohar in Francišek Zihert; pregledovalcem računov se bili voljeni Anton Hafner, Lev Lavrič in Janez Okoren. Vsi imenovani so posestniki v Škofji Loki. — Po končani izvolitvi se je zahvalil predsednik vsem navzočim za živahno in vstrajno delovanje, kakor tudi za obilno udeležbo pri zborovanju, na kar je zaključil shod. Dal Bog temu prekornemu podjetju mnogo sreče! To je naša najiskrenejša želja. P. Č.

Z dežele. Naši bogoslovci nimajo časa, da bi se dosti pečali z bogoslovnimi stvarmi. V semeniščih se povečjem ukvarjajo z njimi, napravijo izpite pred jako dobrovoljnimi učitelji, ki so obiskovali ravnostice šole in potem je vse drugo v prvi vrsti: liter, dobra kuhinja, ženske in politika. Spovednice in lece prepuščajo drage volje jezuitom, lazaristom in sedaj že tudi očetom frančiškanom, ki prihajajo iz vrst dijakov, katere so učitelji na gimnazijah udušili že v četrtem razredu, ker ne vedo drugam v življenje, kakor na Trsat. Omenjeni menihi pa treskajo na lecah, da bo skoro treba v vsej deželi delati železne lece. V spovednicah delajo strah pred peklom, versko tanatizirajo in poneumljajo ljudstvo. Naši bogoslovci so zaostali v bogoslovni vedi. Tudi ta se drugod, kolikor je to mogoče pri dogmah in stalnih izrekih cerkve prilagoduje razvoju sveta, le pri nas ne. To je v marsičem v škodo ljudstva, namreč onega ljudstva, ki ima v cerkvi skoro ves pouk in vse idealnejše življenje. Vzemimo le nastop tega ljudstva pred sodišči. Zdaj je treba resničnim in poštenim biti pred sodišči. Sedanji slikarji slikajo boginjo pravice brez zaveze čez oči. Tu se dogaja vsaki dan, da se kaka stranka pred sodiščem sklicuje na vse svetnike v potrjenje tega, kar govori, nasprotno zopet nasprotnik na tiste svetnike v potrdilo svoje nasprotnosti. Pa svetniki so manjšega reda. «Pri živem Bogu» hočem priseči, da je to res! In «pri živem Bogu» odgovarja nasprotnik nasprotno. «Nikdar naj ne gledam svetih nebes in svete Matere božje», pravi tožitelj in kmalu nato nasprotno toženi s tistim vzklikom. To je čudna komedija. Eden izmed teh gotovo zlorablja Boga in svetnike, Marijo Devico in sv. nebesa. Pride pa tudi tako, da je eden strankar tako vroče zaverovan v živga Boga, da ga mora imeti vedno na jeziku. Navadno se izkaže potem, da je le-ta lagal, čestokrat debelo lagal. Sodniki takim zarotevalcem najmanj vrjemo, ker jih izkušnja uči, da so ravno taki zarotevalci najmanj verodostojni. Dostikrat se dogaja, da se je tak zarotevalec z vso vnemo na božjo pomoč zapletel v prav čedno krivo prisego. Brez prisege je živga Boga klical na pričo za to, kar on trdi, ko pa je prišlo do pravega priseganja, je bledega obličja vzdignil tri prste in prav res — krivo prisegel. Naši duhovniki imajo nad tem klicanjem svetnikov in Boga za pričo veselje, češ, to je vernost ljudstva. Ali to veselje škoduje ljudstvu. Ni lepo in tudi ni verno, ako se za najmanjšo stvar božanstvo kliče in tako taisto zlorablja. Vsaj ne prihaja več božanstvo tja pred sodnike in jih pričevaje vodi v sodbah. To je za večne čase odstranjeno. Ali izkušnja uči sodnike, da največji lumpi zlorabljajo božanstvo. Capè, ki je tat prve vrste, bo s povzdignjenimi očmi zatrjeval: Bog mi je priča, da sem nedolžen. Prišem pri živem Bogu, da sem tedaj, ko se je inkriminirana tatvina zgodila, smrčal v listju daleč od nje. Za moderne in omikanejšje čase je naravnost smešno, ako se v kakem ljudstvu, ki še upa na to, da bo kulturno, taki smešni prizori dogajajo. Marsikateri zagovornik na tistem kolne: da bi te zlodej vzel, tihi opazovalec pa si misli o takih nastopih: ubogo ljudstvo! Gospodje duhovniki, to je vaša šola.

Gospodom slovenskim državnim poslancem!

Ko ste bili pred jednim letom izvoljeni v državni zbor, ste prevzeli z izvolitvijo težavno pa častno dolžnost delati za srečo naše domovine in boriti se za pravice našega povsod zatiranega naroda.

Pa sveta dolžnost, ki je tem večja, ker je slovenska delegacija tako maloštevilna, naložila Vam je tudi veliko odgovornost, katere niste dolžni le svojim volilcem, ampak vsemu slovenskemu narodu in torej tudi nam slovenskim akademikom.

Mislimo torej, da nismo neopravičeni, ako mi, katerih očetje so Vas volili kot svoje zastopnike v državni zbor, ki so Vam izročili skrb za

duševni in materialni razvoj našega naroda; ako mi, ki bomo sami enkrat morali prevzeti veliko nalogo voditi krmilo našega narodnega čolnika in delati za prospeh, slobodo in slavo našega naroda; ako mi, kakor se spodobi svobodnim, če tudi mladim možem, povemo odkrito svoje mnenje o Vašem javnem delovanju v drž. zboru v vseučiliški akciji, prepuščajoč sodbo o splošni politiki Vašim volilcem.

V srce nas je bolelo, ko smo videli, da se pri proračunski razpravi koncem oktobra nihče izmed slovenskih govornikov ni zavzel za slovensko vseučilišče v Ljubljani, čeprav so bile italijanske zahteve tedaj že znane.

Pozneje, ko se je vsa slovenska akademična mladina, pozabivši vse strankarske ozire v redki slogi navdušno izrekla za slovensko vseučilišče v Ljubljani in za to idejo neumorno delovala, ko so se ji v nepričakovani solidarnosti pridružili slovanski visokošolci šestih vseučilišč avstrijsko-ogrske monarhije, ste pač vložili nujni predlog.

Med tem časom ste se s prav malimi častnimi izjemami nezadostno ozirali na gibanje slovenskih akademikov in niste nikakor gojili tistega prijateljskega medsebojnega razmerja, ki vlada med poslanci drugih narodov in njih akademično mladino, posebno v tako važni zadevi, kakor je slovensko vseučiliško vprašanje.

Kljub temu, da smo se vsi soglasno izrekli proti temu, da se odkaže predlog brez javne razprave naučnemu odseku, ste se še vedno trudili izogniti se javnemu razpravljanju, ne da bi navedli za to dovoljnih vzrokov.

Kar se je pa zgodilo dne 2. decembra v državnem zboru, je osramočenje vsega naroda od njegovih lastnih zastopnikov, kar je tem bolj neodpustljivo, ker ste s tem žalili čutila vsega slovenskega naroda, ki se je tako sijajno in navdušeno izrekel soglasno za slovensko vseučilišče. Ravno radi tega, ker bi se mogli opirati, kakor morda še nikdar na odločno voljo vsega naroda, smo trdno pričakovali, da se neustrašno z vsemi parlamentarnimi sredstvi zavzamete za ustanovitev slovenskega vseučilišča, ki pa ne samo da tega niste storili, temveč ste še uklonivši se rahli vladini in naših neprijateljev zahtevi umaknili oziroma zapostavili svoj predlog.

Vlada, ki ne upošteva potokov krvi, katere je prelil naš vedno domoljubni narod, gotovo ne bode upoštevala Vaše male usluge. S svojo obžalovanja vredno popustljivostjo dali ste le sami orožje v roko našim sovražnikom in s to svojo taktiko izgubili spoštovanje rojakov in nasprotnikov.

Slovenski narod, ki Vam je izročil svoje pravice v brambo in varstvo, zahteval bode od Vas odgovora za Vaše delovanje. Tudi mi, njegovi sinovi, ki smo dosedaj molčali, ne moremo več dalje ostati mirni. Vprašamo Vas, kake garancije ste dobili, ki opravičujejo Vaše korake?! Ta odgovor je dosedaj tak, da nas tem bolj sili izreči Vam svoje nezaupanje.

V Gradcu, dne 4. decembra 1901.

Slovenski akademiki graški.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Osebnosti. Poštar Fr. Pavlošič v Radovljici je imenovan nadpoštarjem ad personam. — Župnikom v Mavčičah pri Kranju je imenovan g. Val. Klobus, kurat na Slapu pri Vipavi.

Za vseučilišče so vložile dalje prošnje naslednje občine na Gorenjskem: Rova, Jesenice, Zgornja Šiška, Križi pri Trziču, Lahoviče, Lancovo, Predoslje, Trata pri Škofji Loki, Voglje in Naklo pri Kranju ter Preddvor.

Iz Kropo so se poslale prošnje za vseučilišče: občina, gasilno društvo, delavsko katoliško društvo, konsumno društvo, podružnica sv. Cirila in Metoda za Kropo, Kamnogorico in Dobravo, krajni šolski svet.

Nezaupnico našim državnim poslancem so poslali — kakor je razvidno iz predstoječe izjave stalnega odbora graških visokošolcev — ker se je predlog zastran vseučilišča zapostavil z dnevnega reda ponedeljske seje poslanske zbornice. Priobčili smo to izjavo, dasiravno mislimo, da ne gre vseh poslancev devati v jeden koš. Hrvatsko-slovenski klub in slovenski centum, čegar načelnik je dr. Šuštersič, sta sklenila, da se podani nujni predlog odloži na nedoločen čas in da se dá prednost nekim drugim vladnim predlogom, jugoslovanski napredni klub, čegar predsednik je dr. Andrej Ferjančič in čegar člani so ostali trije slovenski napredni poslanci, pa je protestiral proti zapostavljanju na nedoločen čas. Odločnemu nastopu naprednih slovenskih poslancev se je zahvaliti, da se je predlog postavil na dnevni red včerajšnje seje. Narodnonapredni poslanci, ki so se skoro polnoštevilno udeležili nedeljskega shoda v Ljubljani, dočim izmed klerikalnih poslancev nismo videli nikogar, imajo v tem oziru lahko čisto vest, daso storili, kar jim je velevala njihova poslanska dolžnost in kar jim je bilo naročeno na nedeljskem shodu, da namreč postopajo glede vseučiliškega vprašanja neizprosno, odločno in vztrajno, zato je njih gotovo ne zadene ta nezaupnica, pač pa zadene klerikalce, zlasti dr. Šuštersiča, ki je izjavil pri posvetovanju klubovih načelnikov o protestu jugoslovanskih naprednih poslancev, da si pridržuje prosto roko.

Deželni predsednik baron Hein — o vseučilišču. Deputacija nedeljskega shoda v Ljubljani se je poklonila dne 2. decembra dopoldne baronu Heinu, da mu izroči na shodu sprejeto resolucijo glede vseučilišča v Ljubljani. Gospod deželni predsednik je obljubil odposlati resolucijo na pristojno mesto, zraven pa še pristavil, da je imel že večkrat priliko, poročati pismeno ali ustno nele osrednji vladi, temveč tudi cesarju samemu. Njegovo mnenje je torej na merodajnih mestih znano in temelji v prepričanju, da bi imelo vseučilišče, če se osnuje v Ljubljani, uravnano biti tako, da bi ustrezalo koristim dežele kranjske in slovenskega naroda, Dalmatincem in Primorcem in morda tudi južnim Tirolcem.

Dr. Ivan Šuštersič je utemeljeval včeraj v državnem zboru nujni predlog za ustanovitev slovenske univerze. Če dr. Šuštersič sam ni imel toliko dobrega okusa, da bi uvidel, da je on najmanj poklican za to ulogo, je bila dolžnost drugih članov slovenskega centra, storiti vse korake, da bi se bilo Šuštersiču ravno pri tej priliki zabranilo govoriti. Šuštersič si od 1. maja t. l., ko je bil v parlamentu javno obsojen, ni upal več nastopiti v državnem zboru. Izbral si je sedaj namenoma utemeljevanje vseučiliškega vprašanja, ki je celemu narodu **sveto** vprašanje, da bi po tej lestvici zopet zlezal kvišku. Slovenska univerza mu je bila sredstvo. Ali se to ne pravi: naravnost norčevati se iz zahtev našega naroda? Vsenemci, ki so Šuštersiču že naprej obljubili, da ga ne puste govoriti, so ga obsipali z vsakovrstnimi psovskami, kakor: «V naših očeh ste lopov! Vi predrzen lopov! Gospod predsednik, dajte mu staro pištolo, da se ustrelji! Ustrelite se, nesramni denuncijant! Sramota za Slovence, da imajo takega govornika! Vzemite mu besedo! Zakaj se ne ustrelji, ko je (radi žlindre) pogorel pred vsemi sodišči! V ječo ž njim! Tu smejo

govoriti le živi, ne pa moralični mrtveci!» i. t. d. i. t. d. Njegov nastop je torej povzročil nezaslišan škandal. To se je vedelo že naprej, in sram naj bo vseh, ki bi bili lahko, pa niso upali, preprečiti te blamaže v državnem zboru.

Kranjski občinski odbor je imel včeraj sejo. Župan prebere odlok deželne vlade, glasom katerega je naučno ministrstvo sporočilo kranjskemu deželnemu šolskemu svetu, da je pod gotovimi pogoji pripravljeno vpoštevati ponudbo kranjske občine, da bi namreč leta razširila gimnazijsko poslopje, ako bi se ji opustila kurjava v gimnazijskih prostorih. Zadeva se izroči finančnemu in stavbenemu odseku v poročilo pri prihodnji seji. — Ugodi se trem prošnjam za vsprejem v občinsko zvezo. — Odbor sprejme proračun za leto 1902. Prejemki se nastavijo na K 21.190.—, izdatki pa na K 33.354.45. Primankljaj K 12.164.45 se bo pokrili, kakor običajno s 30 odstotno užitninsko naklado in z delnim zneskom blagajničnega preostanka, ki bo znašal v celoti krog 10.000 kron. Pri tej priliki se izviša plača mestnemu stražniku A. Gerzinčiču in določijo se redarjem novelele nagrade. Nadalje občinski odbor pritrdi proračunanim izvanrednim stroškom za novo klavnico v znesku K 44.800.—. V pokritje teh izvanrednih stroškov se ima porabiti a) v mestni hranilnici v Kranju v to svrhu naloženih K 12.000.—, b) ostanek blagajničnega preostanka K 3000.—, c) nastali primankljaj v znesku K 29.800.— se pokrije s posojilom, ki se najame v mestni hranilnici kranjski proti amortizaciji. Za slučaj, da se proda kosarna, se posojilo za znesek izkupila zniža. V enem kakor v drugem slučaju, se ne bo samo posojilo iz klavninih dohodkov zlahka obrestovalo in amortiziralo, ampak klavnica bo še vir stalnih letnih dohodkov. Po dokončanem dnevnem redu zaključil župan sejo.

Hubad, Koblar in Liguorijeva morala. Zadnji Slovenski List in nek «Slovenec» se od prejšnjega tedna očitata «Gorenjcu», da je naravnost preklical, kar je prej trdil o Hubadu. Ker se nam je namreč očitalo, da hočemo uničiti kranjsko gimnazijo, ker prijemamo Hubada, smo povedali Koblarju v 44. št. «Gorenjca», da nepristranski kritikovati Hubadovo početje se ne pravi uničevati gimnazije, kajti direktor Hubad se zdavnaj ni gimnazija, in ker smo pozneje pisali, da bo čudno postopanje Hubadovo zaviralo uspevanje kranjske gimnazije, povprašujeta sedaj klerikalna lista: «Kaj je tukaj pravo? Ali ima oseba ravnatelja Hubada kak vpliv na zavod ali ne? «Gorenjec» trdi oboje.» Kakšno neumno zavijanje je to? Kdaj je «Gorenjec» trdil, da oseba ravnatelja Hubada nima vpliva na zavod? Ravno narobe. Povedali smo že opetovano, da ga ima in sicer ne najboljše. Če smo pa pisali, da Hubad se zdavnaj ni gimnazija, s tem še nikakor nismo trdili, da ravnatelj nima vpliva. Kaj hoče tedaj Koblar? Povedali smo tudi v 44. številki, da kaj slabo pristojajo onim, ki z agitiranjem za škofove zavode spodkopujejo tukajšnjo gimnazijo, ako nam očitajo, da jo uničujemo mi. Pristavili smo nadalje, da je tej gospodi priskočil hoté ali nehoté — na pomoč ravnatelj Jože Hubad sam, ker zbira okrog sebe vedno več takih učiteljev, ki bodo že zbog svojega političnega prepričanja navdušeni agitatorji in priganjači za škofove zavode. Ker smo v 46. številki «Gorenjca» omenili, da niti ne poznamo novodošlih suplentov, piše Koblar z ozirom na prej navedeni stavek: «In tiste profesorje, o katerih («Gorenjec» namreč) trdi, da bodo priganjači za škofove zavode, sedaj naravnost zataji.» Kako more Koblar trditi, da smo v 44. številki smatrali za priganjače ravno tri novodošle suplente, o katerih smo govorili šele v 46. številki našega lista? V prvi notici smo pisali splošno, in pritrditi mora vsak, kdor opazuje že nekaj let sem razmerje na naši gimnaziji, da smo bili v to opravičeni, v drugi notici smo pa govorili o treh novodošlih profesorjih le zato, ker je Koblar neopravičeno trdil, da zaradi njih obiramo Hubada. Kje je tukaj kako protislovje in kaj smo preklicali, kar smo prej trdili? Kajne, gospod Koblar, vse, kakor vam služi! Iztrgati par odstavkov iz različnih notic, brez logične zveze zmetati tiste v en koš in potem na podlagi

takega skrupucala napadati nasprotnika, to je postopanje prav po liguorijanskem receptu. — Na pripomnjo «Slovenskega Lista», da je le gotova klika vzrok, ker so nekateri profesorji zapustili našo gimnazijo, ponavljamo še enkrat: edino le Hubadovo nestrpno postopanje je vzrok, da so nekateri profesorji že ostavili in da bodo drugi še ostavili naš zavod. Tako je in nič drugače. Enkrat smo že pozvali Hubada, da naj zahteva disciplinarno preiskavo. Naj pride resnica na dan! Dotlej se pa ne bojimo niti Koblarjevega «Slovenskega Lista» in še manj — Hubadove palice.

Jour-fixe «Gorenjskega Sokola» je minulo soboto napolnil vse tri sobe P. Mayrjeve gostilne. Po daljšem prestanku so nastopili zopet enkrat tamburaši bralnega društva. Priznati moramo, da med tem časom niso ne le ničesar pozabili, temveč so še prav lepo napredovali. Burna pohvala od strani poslušalcev naj jim bo v novo spodbujajo. Čitalniški pevski zbor je zapel z znano preciznostjo več moških zborov. Pri neprisiljeni zabavi je vztrajalo občinstvo do pozne ure. Izražala se je splošna želja, da bi vrli «Sokol» skoro zopet priredil tako zabavo.

Miklavžev večer, katerega sta priredila tukajšnja čitalnica in bralno društvo, je minuli četrtek zvečer privabil — kakor običajno — okoli občinstva, zlasti otrok, katere je Miklavž obdaril z vsakovrstnimi darili.

V dijaški kuhinji se je izdalo meseca novembra 2544 kosil in 2516 večerij.

Iz Mengiša se poroča nezaslišen škandal. Orožniki so aretirali 31letnega oženjenega Franca Kreča, po domače Jerčana iz Stoba št. 43 in ga izročili sodišču v Kamnik. Kreč je s svojo ženo živel tako slabo, da ga je morala dvajsetkrat zapustiti. Ta Kreč je zlasti zasledoval nežne deklice v starosti od 9 do 10 let in neko 17letno umobolno dekle. Pravijo, da je ta «pobožni mož» tekom enega leta oskrnil 15 deklic iz Stoba, večinoma šolaric. Klical je otroke k sebi, jih opijanal z žganjem, potem pa še sebe, da je lažje izvrševal hudodelske oskrunitve. Ko so posamezne matere prišle takim svinjarjem na sled, so prikriale vse in varovale tajnost, a orožniki so končno razkrili vso stvar. Ta svinjar je velik in ognjevit klerikalec. Kdo je kriv, da so se otroci dali tako zlorabljati? Krive so različne okolnosti, gotovo pa je krivo tudi to, da dušni pastir Strupi ne utegne pečati se s svojim poklicem. S prižnice na Goričici se ne čuje drugega, ko zabavljanje na liberalce in brezverce, a kakor govore ljudje, se tudi v šoli v krščanskem nauku otroci pitajon največ s politiko. Kdor ima seveda toliko posla s politiko, ta ne utegne utrjevati med ljudstvom morale.

Ukradel dne 25. m. m. hlapec Janez Obreza posestniku Janezu Brglesu na Savi tri telice, vredne 280 K, ki so stale v hlevu Jožefa Volka na Jesenicah. Obreza je hotel s tem denarjem potovati v Dalmacijo. Izročili so ga kranjskogorskemu sodišču.

Pojasnilo. Na vprašanje «radovednežev» v predzadnji številki «Gorenjca» pod notico «Glas iz občinstva» naj služi v pojasnilo, da okrajni cestni odbor radovljiški ni poveril blagajništva drugemu odborniku, temveč je in bo blagajnica v rokah načelnikovih. T. Sch.,

načelnik in blagajnik okrajnega cestnega odbora radovljiškega.

Radi naprave vodne sile v Radovni o priliki gradnje predora se vrši komisijonelni ogled dne 19. decembra in naslednje dni pri radovinskem šumu ob devetih dopoldne. Prvi dan se vrši obhod, oziroma razlastitvena razprava v občinah Žasip in Dobrava, dne 20. decembra na Jesenicah in Hrušici. Projekti in načrti za odkup zemljišč so na na upogled pri občinskih uradih v Zgornjih Gorjah in na Jesenicah.

Novo gasilno društvo se snuje v Zgornjih Gameljnih in Pirničah v ljubljanski okolici. Pravila so se že vložila.

Iz Škofje Loke se nam piše z dne 6. t. m.: V sredo 4. t. m. je prišel tu bivajoč 56letni Janez Kumer, mož 58letne posestnice Antonije Kumer precej pijan domov. Vsem v bližini Kumra bivajočim stanovalcem je dobro znano, da imenovani junak ni posebno lepo ravnal s svojo ženo. Žena se ga je torej po vsej pravici silno bala. V sredo torej je stopil v sobo in velel neki 15letni deklici, ki je bila pri njegovi ženi, naj se le od-

strani, ker se ne bo nič hudega zgodilo. Deklica je pa zapazila v Kumrovi roki nož, in brzkone slutela kako nesrečo, se ni hotela odstraniti. Zverinskega človeka pa slednjič njena navzočnost ni popolnoma nič ovirala pri izpeljavi njegovega bestijalnega naklepa. Kakor krvoželjni ris je planil od zadej na ubogo ženo ter jo začel obdelavati z nožem. Prizadel ji je rane na tilniku in plečih. Priletna žena je v zdravniški oskrbi. Trdosrčnež je seveda izvršil ta ostudni čin v pijanosti, saj je popil poprej dokaj žganja. Orožnik ga je odvedel iz neke gostilne in ga izročil tukajšnjemu c. kr. sodišču. Pripomniti je še, da sta imenovana zakonca brez otrok.

Miklavžev večer v Škofji Loki. Poroča se nam: Miklavžev večer, katerega je priredila v četrtek 5. t. m. tukajšnja čitalnica, je kaj lepo uspel. Posetila je ta večer mnogoštevilna družba, osobito smo zapazili veliko število malih gostov. Večer se je otvoril z nekaterimi, dokaj dobro proizvajanimi godbenimi točkami. Gospod Oton Sadar je pokazal, da se resno trudi s svojimi učenci, ki že kaj spretno igrajo z lokom. Miklavž je nastopil s kaj sijajnim spremstvom, a dasi sta bila oba «krampusa» še precej uljudna, nastal je vendar splošen jok med malički, katere je pa Miklavž s svojimi sladkimi darili kmalu potolažil. Ko so pa odvedli otročičke spat, nadaljevala sta parkeljna svoje peklensko delovanje, kar je vzbujalo med odraslimi seve mnogo smehu. Z godbo se je zaključilo to lepo Miklavževo slavlje. Večer je zadostil vsem zahtevam. Eden, kateremu Miklavž ni nič prinesel.

Na Kranjskem sploh.

Trgovske in obrtne zbornice se razpuste sredi decembra; nove volitve pa se vrše začetkom februarja.

Odlikovanje. Vpokoju profesorju, slov. pesniku in pisatelju Josipu Stritarju je cesar podelil viteški križec Fran Josipovega reda. — Razsodišče pariške svetovne razstave je na predlog c. kr. avstrijskega pomološkega društva podelilo ravnatelju kranjske kmetijske družbe, g. G. Pircu zlato, deželnemu potovalnemu učitelju za viinarstvo, g. F. Gombaču pa srebrno kolajno.

Obrtni shod se vrši jutri v nedeljo, dne 8. t. m. ob dveh popoldne v Mestnem domu v Ljubljani. Dnevni red je naslednji: 1. Nova obrtna predloga. 2. Delo v prisilnih delavnicah in sploh po kaznilnicah. 3. Zadrugne zveze. 4. Vseučilišče v Ljubljani. 5. Raznoterosti.

Križem sveta.

Goriške deželnozborske volitve. V četrtek so volile kmetijske občine šest poslancev, izmed katerih pripadata dva (dr. Treo in Štrekelj) narodno-napredni stranki štirji pa klerikalni stranki. Danes voli mestna skupina. Izvoljen bo skoro gotovo voditelj narodnonapredne stranke g. dr. Henrik Tuma.

O zverinskih rodbini, o kateri smo že zadnjič poročali, naj še dodatno omenimo, da umorjenčeva žena Alojzija Germic priznala ves zločin. Proti ječarju se je menda celo izrazila, da obžaluje, ker ni poškopila trupla svojega moža z blagoslovljeno vodo. V spalni sobi, ko je hitel njen brat z nabito puško nad moža, je — molila. Obravnava je trajala dva dni. Porotniki so gluhonemega morilca Frana Lovreca obsodili na smrt, njegovo mater Marijo Ratuša na dvanajst let, umorjenčevo ženo pa na štiri leta. Jožef Holc je bil oproščen.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu novembru 1901 je vložilo 281 strank K 66.613.11, dvignilo pa 235 strank K 67.835.99, 5 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil K 6000.—. Stanje vlog iznaša K 2.586.033.35. — Stanje hipotečnih posojil K 1.729.049.05 in denarni promet K 173.587.57.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu novembru je 184 strank vložilo K 74.521.20, 156 strank dvignilo K 53.402.94, 22 strankam se je izplačalo posojil K 25.338.—. Denarni promet K 235.651.35.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu novembru 1901 je 160 strank vložilo 64.885.89 kron. 12 strank je dvignilo 9041.66 K, 9 strankam se je izplačalo posojil 15.600.—. Stanje vlog K 273.560.77. Denarni promet 138.725.89 kron.

Občni zbori kmetijskih podružnic. Občni zbori kmetijske podružnice v Gorjah se vrši v nedeljo dne 8. decembra t. l. ob treh popoldne v šolskih prostorih. — Kmetijska podružnica v Kranjski gori napravi občni zbor v nedeljo dne 15. decembra t. l. ob treh popoldne v gostilni »pri pošti«. — Kmetijska podružnica v Komendi ima svoj občni zbor na sv. Štefana dan, dne 26. t. m. popoldne po nauku v šolskih prostorih v Komendi. — Občni zbor kmetijske podružnice v Šent Vidu bo dne 8. t. m. ob polstirih v društveni dvorani h. št. 5.

Kmetijska podružnica se snuje v občini Ribno. Nakupilo se je več kmetijskih strojev. Tudi mostarno mislijo ustanoviti ondi. Le pogumno naprej!

Minule deželnozborske volitve.

Volilni okraj:	Pogačnik	Čop
Kranjska gora		
Belapeč	9	7
Dovje	23	10
Jesenice	97	22
Koroška Bela	33	28
Kranjska gora	55	56
Rateče	22	8
Radovljica		
Begunje	43	25
Bled	46	31
Bohinjska Bistrica	137	—
Breznica	78	19
Gorje	146	7
Kamnagorica	23	3
Kropa	19	3
Lancovo	39	3
Lesce-Predtrg	39	57
Mošnje	132	8
Ovsiše	73	11
Ribno (Bohinjska Bela)	72	1
Srednja vas	144	8

Volilni okraj:	Povše	Šušteršič	Jelovšek
Ljubljanska okolica			
Črnuče	29	28	1
Ježica	116	114	2
Medvode	170	170	—
Zgornja Šiška	47	39	11
Dolnja	19	10	27
Šmartno (Tacen)	77	76	1
St. Vid nad Ljubljano	136	133	8

Darila.

Odboru »Dijaške kuhinje v Kranju« so došli od 16. oktobra do 1. decembra sledeči darovi in prispevki; poslali oziroma darovali so: Jak. Strupi v Goričici 5 K, županstvo Križ 8 K, županstvo na Bledu 10 K, »Feri« 2 K, dobljena stava 1 K, slovo na Joštu F. T. V. 3 K, po dr. Prevcu neimenovan 10 K. Večernega omizja Prešernove vinarne pri »Roži« v Ljubljani šaljiva licitacija košare pečenega kostanja s košaro in vrečo vred po upravnistvu »Gorenjca« št. 42. 13/14 K, po istem upravnistvu nedeljsko omizje, dopoldanska in večerna družba v isti vinarni v poravnanje z dne 12./X. v »Gorenjcu« naznanjenega človekoljubnega odpadka 52 K, profsorski kolegij za oktober 9 K, za november 9 K in december 8 K, Pet. Majdič, pos. valj. mlina v Jaršah 10 K, baron Leon Baillou 20 K, slov. bralno društvo v Železnikih 24 K, dr. Anton Arko v Škofji Loki 10 K, neimenovan 5 K, udeležniki svetovnoznane »Paraluie-Abenda« in drugi častilci rdeče marele »pri Pušavniku« v Kranju po upravnistvu »Gorenjca« 30/29 K, dekan Fr. Kummer v Stari Loki 10 K, vpokojeni župnik Lovro Kristoflič v Hrastju 10 K, nadalje župniki: Ignacij Fertin v Zasipu 5 K, V. Aljančič na Dobravi 5 K, Alojz Stare v Ljubljani 5 K, durakisti pri A. Z. v dober namen 6 K, »star dolg« 1 K, piké 1 K, gospa Mar. Grasselli v Ljubljani mesto venca na krsto svoji umrli nečakinji Anici Krisperjevi v Kranju 20 K, gospa Emilija Zolgar iz Celja 20 K, Janez Sajovic, posestnik v Velesovem 5 K, dr. Val. Krisper, odvetnik v Ljubljani 5 K, dr. Avg. Mayr, okrožni zdravnik v Cerkljah 10 K, sodni adjunkt Al. Seliškar 10 K, slovo v Kamnagorici F. T. V. 5 K, »za prešce« 2 K, neimenovan s Trstenika 2 K, neimenovan dobrotnik iz Idrije 1 K, za premalo plačano licenco I. M. 1 K, povodom licitacije »pri Jahaču« ob navzočnosti predragega gosta iz Idrije 18/20 K. — Odbor se zahvaljuje najiskrenejše za poslano darove in prispevke ter prosi dosedanje podpornike in prijatelje revne mladine, naj izkažejo še večkrat dejanski svojo ljubezen od ubogih dijakov, spominjajoč se »Dijaške kuhinje v Kranju«.

Današnji številki »Gorenjca« je priložen cenik tvrdke H. Suttner v Kranju.

Domača knjižnica.

»Slovenske zadruge« je izšla 12. številka. Ta mesečnik, ki izhaja v Krškem in se tiska v Celju, prinaša razprave o zadružni gospodarski organizaciji na Slovenskem in članke o narodni izgoji ter zagovarja zedinjenje slovenskih političnih strank na gospodarskem, šolskem in političnem polju. Naročnina tega lista je 4 K, oziroma 2 K na leto. Izhajal bo tudi l. 1902.

Ciril-Metodov koledar za leto 1902 je izšel v zalogi tiskarne A. Slatnar v Kamniku. Poleg koledarja obsega tudi kolkovno lestvico.

Tedenski sejem v Kranju dne 2. t. m.

Prignalo se je 235 glav goveje živine, 6 telet, 183 prasičev, 2 ovac, — koze, 19 buš. — 50 kg: pšenice K 8/20, prosa K 7/—, ovsa K 7/—, rži K 7/75, ajde K 6/50, ječmena K 7/50, krompirja K 1/75, fižola (ribniški) K 8/—, mandaloni 6/50, koks 8/50, navaden rdeč 7/50, zelen 7/— do 7/50.

Išče se za neko tukajšnjo špecerijsko trgovino

učenec

ali pa

že na pol izučen komi.

197—2 Kje? pove upravnistvo »Gorenjca«.

Stanovanje

obstoječe iz sobe, kuhinje in kletjo, se takoj odda. — Ravnotako se takoj odda

Mesečna soba

za dve ali tri osebe s hrano ali brez nje.

Kje? pove upravnistvo »Gorenjca«.

200—1

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 109—24

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dinajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Blag. gosp.

GABRIEL PICCOLI,

lekar,

dvorni založnik Nj. svetosti papeža Leona XIII.
v Ljubljani.

Podpisanec si usoja naznaniti Vašemu blagorodju, da se je doposlana **tinktura za žeodec** rabila z dobrim vspehom pri želodčnem ter črevesnem kataru kakor tudi v boleznih na jetrah in obistih.

Gradec, dne 2. februarja 1897.

Boljšnica usmiljenih bratov.

Provincijal:

F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.

Že mnogo časa svetujem vsem, kateri trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno **želodčno tinkturo**, ko sem jaz sam uporabljal s prav izvrstnim vspehom. Z odl. spoštovanjem

Mornjan (Istra), 6. oktobra 1900.

II. 192—1

Don Peter Franceschini, župnik.

Oddajo se iz druge roke naslednji časopisi:

Mir, Soča, Domovina, Rodoljub, Domoljub, Planinski Vestnik, Narodnogospodarski Vestnik, Rdeči prapor, Kmetovalec, Učiteljski tovariš, Dolenjske Novice, Slovenski List, Zvonček, Slovenska zadruga.

Kje? pove upravništvo «Gorenjca».

Tvrdka R. MIKLAUC

LJUBLJANA, Špitalske ulice šte. 5
naznani da je že popolnoma založena z
jesenskim in zimskim blagom.

Posebno omeni o svoji jako veliki suknjeni zalogi za moške, kakor kamgarn, štof, ševiot, gorenjsko sukno i. t. d., katero blago prodaja po krojaških cenah, toraj cenejši kakor povsod drugod.

Omenim nadalje tudi, da je v zalogi najnovejše blago za ženske obleke v vseh barvah in cenah od 30 kr. naprej. Tudi imam prav lepe parhete, kambrike, kotenine, cvilh za postelje, koce, odeje i. t. d.

V vseh vrstah rut vedno zadnje novosti. Toraj povabim sl. občinstvo na nakup, da se prepriča o posebno ugodnih cenah, o dobrem blagu in prijazni potrebi.

172—33

Splošnovanjem R. Miklauc.

Doktorja pl. Trnkoczyja

preizkušena zdravilna in redilna sredstva, preizkušena 167—6 že mnogo let, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzajem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nerazvite, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja doktorja pl. Trnkóczyja

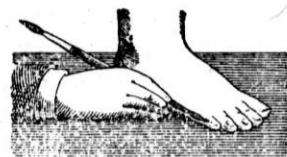
Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Zavojček (četrt kilo vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja
Želodčne kapljice. Izborna sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, bolest utesujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice odvajalne, želodec čistilne. Čistijo želodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje želodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Skatlja 42 h, šest skatljic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Skatlja 80 h, tri skatlje 2 K.

Prsni, plučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen: lahko raztvorljivim apnenim železom, utesuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvorbi kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utesujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljuje drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka.

živinorejcev i. t. d. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Ze blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljen, kadar krave nočejo zreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščičji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dijetlično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsce. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo en kos od teh sredstev, tedaj se tudi omenjeni en kos pošlje takoj s poštnim povzajem.

Varstvena znamka.

Tinktura za kurja očesa,

Preizkušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, zulfem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev,

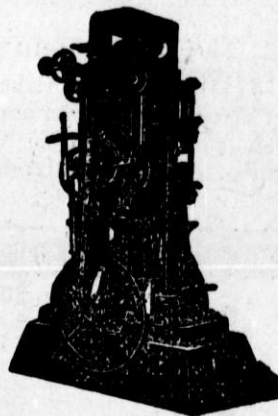
FRAN DETTER LJUBLJANA

na Starem trgu šte. 1

Prva in najstarejša 156—14

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam svoje izvršne slamoreznice in mlatilnice, ki se dobivajo v zlati njih izborno ceno. — Ceniki zastoj in poštne prosti.

G. Tönnies

Ljubljana 66—33

tovarna za stroje, železo in kovinolitnica

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ameriške turbine, bencin-motore in parostroje.

Optični zavod

Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, pod trančo št. 1

priporoča svojo veliko

zalogo vsakovrstnih očal, lovskih in potnih dalnogledov, kakor tudi vseh optičnih predmetov.

Zaloga fotografskih aparatov.

Vse v to stroko spadajoča popravila točno in ceno. 67—35

Predtiskarija FRANJA MERŠOL

LJUBLJANA, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezan, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — po zelo zmernih cenah. 158—12

Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Pozor!

Kdor hoče imeti dobro blago strgarskega izdelka, 97—28

kakor

kegle in kroglice, kroglice za balin

in sploh vsa v to stroko spadajoča dela po nizki ceni, naj se obrne na

Ivana Vidmar-ja

strgarja v Ljubljani, dunajska cesta 11.

Hočete kupiti prav
dobro slamo-
reznico ali gepelj?

108—23

Obrnite se na skladišče

Fran Zeman

v Ljubljani, Poljanska cesta št. 24 („pri Korenu“)
kjer vselej dobite tudi najboljše mlatilnice, čistilnice
za žito, mline za žito in sadje, reporeznice, brane
za travnike in stroje drugih vrst, posamezne dele in
klinje. Trambe za vodo in gnojnice, cevi za vodvode,
se tukaj dobijo najceneje.

Glavna slovenska
hranilnica in posojilnica
pisarna na kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve
v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4 1/2 %
od dne vložitve do dne vzdiže brez odbitka in brez odpovedi.
Hranilnične knjižice se sprejemajo kot golov denar, ne da
bi se obrestovanje pretregalo.

139—15

Vizitnice in kuverte
po zelo nizkih cenah
priporoča Jv. Pr. Lampret v Kranju.

Večkrat premisano!

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja
tovarna
pečij in glinastih izdelkov
August Drelse
v Ljubljani.

73—31

Zaloga vsake vrste
pokritih in nepokritih
voz, landaverjev i. t. d.

Vsled dogovora se jemljejo tudi stari vozovi v
protiračun.

Prevzema posamezna dela
kolarsko, kovaško in sedlarsko
proti jamčenju po nizki ceni.

Sprejme se več
pomočnikov in učencev.
PETER KERŠIČ

Šiška pri Ljubljani.

188—7

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica cevi in pasov

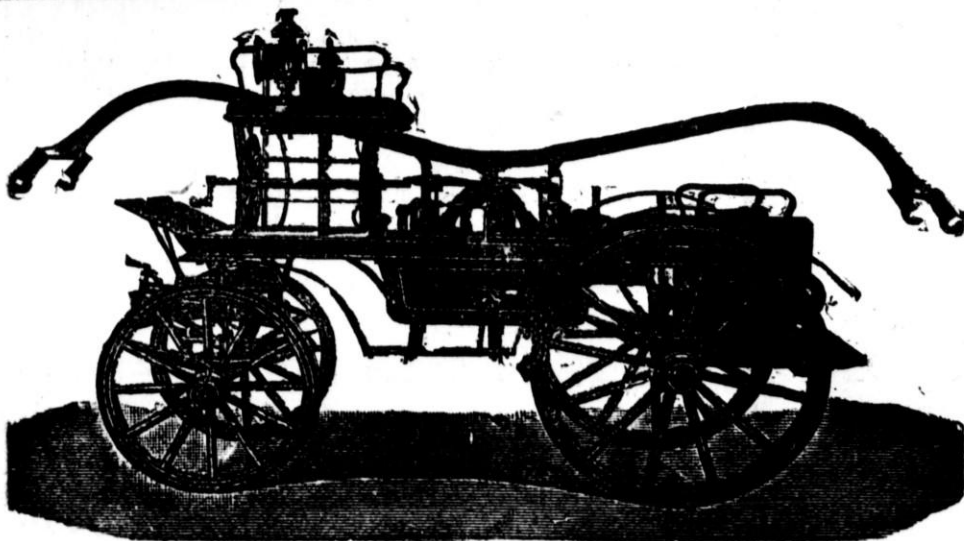
R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9
priporoča 83—47

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

JOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici štev. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih oblek

za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistiških in kolesarskih oblek, havelokov, zimskih sukenj itd. za zimsko sezono.

Različno blago, in sicer najmodernejše je vedno 198—1 v zalogi.

Andrej Boucon

159-13 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

VSAKOVRSNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko
spadajočih pred-
metov, ki se izvršujejo
natančno po naročilu.

Zunanja naročila se iz-
vršujejo točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in
frankovano.

Ivan Sartori

ključaničarstvo in trgovina z železnino ter
vsake vrste stroji

v Radovljici (Gorenjsko). 187—6

Tu se dobivajo

družinski šivalni stroji Singer od 28 gld. do 35 gld.

krojaški	"	"	"	34	"	"	45	"
družinski Ringsifer	.	.	.	50	"	"	65	"
veliki	"	za krojače	"	62	"	"	73	"
"	"	za čevljarje	"				75	"
Slamorenice	.	.	.	38	"	"	60	"

Za vsaki stroj se jamči, in se lahko
na mestu poskusi.

Stroji dajo se tudi na obroke.

Najcenejši in najboljši poljedelski stroji

dobé se pri

Karol Kavšeka nasl.

SCHNEIDER & VEROVŠEK

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Vedno velika zaloga gepeljnov, slamo-
reznice, mlatilnic, čistilnic, jekle-
nih plugov in sploh vse potrebščine za
poljedelstvo. 69—33

Tudi vsakovrstna železnina kakor železo,
traverze, železniške šine, kuhinjska oprava,
razno orodje za rokodelce i. t. d.

Alojzij Kracmer

Prva in največja tvrdka za
prodajo in izposojevanje glas-
virjev.

Ljubljana

sv. Petra cesta št. 20.

Velika zaloga kratkih klavirjev in
pianinov največje popolnosti take
glede na glas, konstrukcijo kakor na
trajnost v jako okusni opremi vseh
slogov. 115—22

Špecialiteta: pianini z moderatorjem.

Vedna zaloga preigranih klavirjev po najnižjih cenah. — Zavod
za uglaševanje in popraviljanje klavirjev vseh vrst. — Najnižje cene
za izposojevanje.

Na deželo se tudi izposoje.

Zaradi popolne

opustitve trgovine

se je pričela dne 11. novembra 1901.

Velika prodaja blaga

v Kranju „Pri novi tovarni“

nasproti Puppo-tove špecerijske trgovine.

Cene so tako izvanredno nizke za dobro in
frišno blago, da bo še sedaj bogata zaloga raznega
volnatega ženskega blaga, pisanega barhanta,
moškega loškega in brnskega sukna, štrikanih
srajc, tepihov i. t. d. v kratkem izbrana, naj
torej

nikdo te prilike ne zamudi

komur je ležeče

189—5

3-10 m moškega sukna izvrstno blago za celo obleko gld. 4-50
7 krat 78 cm to je za celo žensko lodnato obleko . . . 1-40
pisane lepe barhante 78 cm za 12—16 kr.
" flanele 78 " 20—22 "
" barhanste rute kos " 19 "
" žepne rute 3 "
cajga za cele moške hlače za komaj 52 "

kupiti, posebno, ko ima vsak pravico
blago, s katerim ni zadovoljen

na z a j p r i n e s t i .

Stanje hranilnih vlog:
1.100.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 31.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 164—12

Lekarna „pri zlatem orlu“

Ljubljana, Jurčičev trg 2

M. ph. Mardetschlager, lekar in kemik, J. SVOBODE nasl.
80—34 čevljarski most.

Kupite ali naročite po pošti iz te lekarnе sledeča priznana
domača sredstva:

Dunajske želodčne srčne kapljice, krč tolažljive, 1 steklenica
20 h, 6 stekl. 1 K.

Želodčne kapljice. 1 stekl. 20 h, 3 stekl. 1 K.

Odvajalne kroglice, v plehastih škatuljah à 40 h, 3 škatlje 1 K.
Tinktura zoper kurja očesa in flašter zoper kurja očesa in trdo
kožo à 40 h, 60 h, 80 h.

Fluid za vnanje drgnjenje, zoper trganje, pomirljivo sredstvo 1 ste-
klenica 1 K.

Trpotčev sok, kašelj pomirljiv, 1 stekl. 1 K.

Prašek zoper kašelj, sliz razkrajajoč, 1 škat. 40 h in 1 K.

Železo-kroglice v sladkorju ali oblatih delajo in pomnožujejo kri,
1 K in 2 K.

Kina-železo-Malaga za slabotne in bolne osebe, 1 stekl. 2 K.

Kapljice za zobe, pomirljivo sredstvo, steklenica 20 h in 40 h.

Najboljše in pravo ribje olje, steklenica 70 h in 1 K, pri odkupu
6 steklenic zaračuni se samo 5 steklenic.

Nadalje se priporoča redilna štupa za živino, za rogato, za
prašiče in konje v škatuljah 60 h in odprto pol kile 1 K.

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirnodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stólpne
križe, štedilnike l. t. d. 85—33

Špecialiteta: valjični zastori (Rollbalken).

Adolf Hauptmann

tovarna

53—38

oljnatih barv, firnežev, lakov
in kileja

— v Ljubljani. —

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v hiši št. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Loterijska srečka dne 30. novembra t. l.
Trst: 78 82 81 40 47

V najem se odda pod ugodnimi pogoji

ŽAGA

ki je dobro urejena v blizini Kranja. — Kje? se zve pri
198—1 upravnistvu «Gorenjca».

Vsaka
gospodinja
in mati

se mora blagrovati,
katera rabi z ozirom
na zdravje, varčnost
in dobri okus Kath-
reiner Kneippovo —
sladno kavo (pristno
samo v znanih izvir-
nih zavitkih). —

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravnistvu „Gorenjca“. 185—7

A. Tschinkelna zet

Ljubljana.

Prva in edina
domača tovarna

cikorije,
figove kave,
kanditov,
kandiranega sadja
in konseru

priporoča priznano dobre in cene
svoje izdelke. 68—36

